

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lipca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 25 lipca 2018 r.,
sprawy **M.R.**
skazanego z art. 148 § 1 k.k. § 1 k.k.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 29 stycznia 2018 r., sygn. akt II AKa [...] /17,
utrzymującego wobec skazanego w mocy wyrok Sądu Okręgowego [...] w W.
z dnia 26 czerwca 2017 r., sygn. akt V K [...] /16,

p o s t a n o w i ł:

- 1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2) zwolnić oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, a wchodzącymi w ich skład wydatkami obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 czerwca 2017 roku, sygn. akt V K [...] /16, Sąd Okręgowy [...] w W. w ramach czynu zarzucanego, uznał M.R. za winnego tego, że w nocy z 3 na 4 marca 2015 roku w N. woj. [...] w mieszkaniu nr [...] znajdującym się na ul. H.[...], działając z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia G.W., zadał mu wielokrotnie w głowę i okolice klatki piersiowej uderzenia rękoma oraz wielokrotnie kopał go nogami w głowę i okolice klatki piersiowej oraz uderzał jego głową o twarde podłoże powodując u pokrzywdzonego obrażenia ciała w obrębie

głowy i klatki piersiowej w postaci: ran tłuczonych, otarcia naskórka i zasinienia twarzy z obrzękiem całej twarzy, wylewów krwawych pod spojówkami obu oczu, rozerwania błony śluzowej i podbiegnięć krwawych w obrębie jamy ustnej, złamania na granicy chrzęstno-kostnej nosa, podbiegnięć krwawych obejmujących tkankę podskórną głowy, obecność krwisto podbarwionego płynu w układzie komorowym mózgu, zasinienie części przednio-górną klatki piersiowej, niewielkie zasinienie grzbietu, podbiegnięć krwawych w tkance podskórnej grzbietu, złamania dziesięciu żeber po stronie lewej i sześciu po stronie prawej klatki piersiowej w części przedniej, złamania mostka, zasinienia kończyn dolnych i górnych, skutkujących zgonem G.W., tj. przestępstwa z art. 148 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 148 § 1 k.k. skazał go na karę 15 lat pozbawienia wolności.

Apelację od tego wyroku wnieśli: na korzyść oskarżonego - obrońca M.R., a na jego niekorzyść – oskarżyciel posiłkowy. Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego zaskarżył wyrok w części dotyczącej kary, składając wniosek o zmianę punktu I wyroku i wymierzenie M.R. kary dożywotniego pozbawienia wolności. Natomiast obrońca podniósł w apelacji zarzuty naruszenia art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów w wyniku czego doszło do błędnych ustaleń faktycznych oraz art. 410 k.p.k. poprzez pominięcie w ustaleniu stanu faktycznego zeznań I.W.

Obrońca wniósł o zmianę wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od przypisanego mu czynu ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy w zaskarżonej części do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Wyrokiem z dnia 9 stycznia 2018 roku, sygn. akt II AKa [...] /17, po rozpoznaniu sprawy oskarżonych: M.R., P.J., A.M., J.W., Sąd Apelacyjny w [...], w stosunku do M.R. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca M.R. Podniósł w niej zarzut rażącego naruszenia prawa, mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku tj. art. 437 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. poprzez utrzymanie w mocy (i nieuchylenie) wyroku Sądu Okręgowego, pomimo jego wydania z rażącym naruszeniem prawa do obrony oskarżonego M.R., podczas gdy brak było należytej reakcji Sądu Okręgowego na fakt, że obronę z urzędu M.R. i skonfliktowanego z nim P.J. sprawowali adwokaci będący współnikami Kancelarii [...] co powinno skutkować zwolnieniem ich z funkcji obrońców z urzędu i wyznaczeniem nowych obrońców, w

sytuacji obrony obligatoryjnej, czego nie uczynił ani Sąd Okręgowy, ani Sąd Apelacyjny, a w konsekwencji czego – naruszona została norma gwarancyjna wyrażona w art. 6 k.p.k., art. 42 ust. 2 Konstytucji RP oraz art. 6 ust. 1 w zw. z ust. 3 lit. c Europejskiej Konwencji Praw Człowieka z 1950 r.

Podnosząc ten zarzut obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości odnośnie skazanego M.R. oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego [...] w W., sygn. akt V K [...] /16, z dnia 26 czerwca 2017 r., w całości odnośnie do skazanego M.R. i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu [...] w W.

Prokurator wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna.

Zarzut w niej sformułowany nie respektuje podstawowych reguł postępowania kasacyjnego.

Nie ulega jednak wątpliwości, iż przedmiotem zaskarżenia kasacji jest prawomocny wyrok sądu odwoławczego kończący postępowanie w sprawie. Zarzuty podnoszone w kasacji – co do zasady – powinny zatem dotyczyć tego orzeczenia. Można w kasacji wytykać uchybienia, którymi jest dotknięty wyrok sądu *meriti*, ale wtedy – by były one skuteczne – należy wykazać, iż te uchybienia przeniknęły do wyroku sądu odwoławczego, będącego przedmiotem zaskarżenia kasacji. Uczynić to można poprzez wskazanie konkretnego przepisu, któremu sąd odwoławczy uchybił doprowadzając do tego stanu prawnego, jak i poprzez przywołanie stosownych okoliczności, które to potwierdzają. Tym powinnościom nie sprostał Autor rozpatrywanej kasacji. Nie dostrzegł on bowiem tego, że w niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny rozpoznawał (w odniesieniu do skazanego) apelację jego obrońcy w której sformułowano tylko dwa zarzuty, tj. zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. Okoliczności objęte zarzutem wskazanym w kasacji nie były w ogóle w tej apelacji podnoszone. Oznacza to, iż chcąc je skutecznie zarzucić w kasacji, obrońca winien był wskazać te konkretne przepisy prawa procesowego, które obowiązywały Sąd Apelacyjny do rozpatrzenia tych kwestii z urzędu – pomimo całkowitego ich pominięcia w apelacji obrońcy. Skarżący wskazał tymczasem – jako przepisy, którym Sąd Apelacyjny uchybił – tylko art. 437 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z

art. 6 k.p.k. Uczynił tak pomimo tego, iż te przepisy nie mogą autonomicznie stanowić skutecznej podstawy zarzutów kasacji. Przepis art. 437 § 1 i 2 k.p.k. dlatego, że określa rodzaje rozstrzygnięć sądu odwoławczego (to wydane *in concreto* z pewnością jest jednym z nich), art. 6 k.p.k. natomiast formułuje generalną zasadę procesu (prawa do obrony) i jako taki nie może być wyłączną podstawą zarzutów odwoławczych. Może więc być w nich przywołany tylko w związku z innym przepisem, któremu sąd uchybił naruszając przez to ową zasadę prawa do obrony wyrażoną w tej normie o charakterze generalnym. Tego rodzaju przepisów obrońca jednak nie wskazał, tak jak i nie przywołał tych, które nakazywałyby sądowi odwoławczemu rozpatrzenie z urzędu tych zaszłości do których odnosi się zarzut kasacji. To przesądziło o uznaniu oczywistej bezzasadności kasacji obrońcy skazanego. Ta ocena jest tym bardziej oczywista w sytuacji w której Sąd Najwyższy (zgodnie z treścią art. 536 k.p.k.) rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Przewidziane w tym przepisie trzy wyjątki od tej reguły (wypadki określone w art. 435, 439 i 455 k.p.k.) pozwalające w zakresie szerszym rozpoznać kasację *in concreto* nie zaistniały.

Niezależnie od takiej oceny kasacji obrońcy skazanego nie sposób nie dostrzec też oczywistej niesłuszności merytorycznej zawartego w niej zarzutu.

Formułując zarzut naruszenia zasady prawa do obrony poprzez fakt sprawowania funkcji obrońców przez adwokatów będących współnikami kancelarii, skarżący nie dowiódł w żaden sposób, że fakt prowadzenia tej samej kancelarii wpłynął na sposób wykonywania przez adw. M.H. – obrońcę M.R. – jego obowiązków. Jak podkreślił w odpowiedzi na kasację prokurator, w niniejszej sprawie nie doszło do reprezentowania dwóch oskarżonych przez tego samego obrońcę. O tym, że każdy z nich w sposób niezależny wykonywał obowiązki obrońcy świadczy nawet okoliczność, że pomimo prowadzenia tej kancelarii, każdy z nich składał odrębne wnioski o wyrażenie zgody na wgląd w akta i sporządzanie ich fotokopii. Składali oni również odrębne wnioski o widzenia osadzonych.

Okoliczność, że każdy ze skazanych reprezentowanych przez tych obrońców został skazany na karę pozbawienia wolności w innej wysokości wynika z przyjęcia przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych, które stanowiły podstawę do kwalifikacji czynu M.R. jako przestępstwa z art. 148 § 1 k.k., a czynu popełnionego przez P.J.

jako przestępstwa z art. 158 § 3 k.k. Pomijając nawet fakt przyznania się J. do udziału w pobiciu pokrzywdzonego, który potraktowany został jako okoliczność łagodząca, to tak różny gatunkowy ciężar przypisanych przestępstw musiał znaleźć swoje odzwierciedlenie w wymiarze kary. Lektura uzasadnienia wyroku tego Sądu I instancji nie pozwala na stwierdzenie, że przyczyną ustaleń faktycznych, z których wynikał inny charakter udziału oskarżonych w popełnionym przestępstwie, jest nienależyte wykonywanie obowiązków obrońcy przez adw. M.H.

Nie przemawiają za stwierdzeniem w niniejszej sprawie naruszenia prawa do obrony także przepisy Kodeksu Etyki Adwokatów Unii Europejskiej zacytowane w kasacji. Fakt, że Kodeks ten zawiera normy zakazujące reprezentowania klientów pozostających w konflikcie w ramach tego samego biura, nie przesądza jeszcze o naruszeniu prawa do obrony. Norma ta przeciwdziała powstaniu sytuacji, w której może dojść do naruszenia prawa do obrony, ale – bez względu na to, czy jej naruszenie może stanowić podstawę do odpowiedzialności dyscyplinarnej – nie oznacza automatycznie naruszenia prawa do obrony w postępowaniu karnym.

Wobec sytuacji materialnej skazanego i faktu skazania go na wieloletnią karę pozbawienia wolności należało – w oparciu o przepis art. 624 § 1 k.p.k. – zwolnić go od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.